

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”
Qarshi muhandislik-iqtisodiyot
instituti rektori

O.SH. Bazarov

“IQTISODIY O‘SISH”

FANING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 300000 - Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi: 310000 - Ijtimoiy va xulq-atvorga moyil fanlar
Ta'lim yo'nalishi: 60310100 - Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar
bo'yicha)

<p>bog'liqligi. Neoklassik modelning foydalilik darajasi. Davlatlar boyligi va qashshoqligi</p>	<p>5-mavzu. Fiskal siyosat.</p> <p>Davlatning iqtisodiy o'sishga ta'siri va iqtisodiy o'sishni ta'minlovchisi sifatida. Davlatning infratuzilmalarni ta'minlashi. Kapital, qonunlar, ta'lim, sog'liqni saqlash va kommunal xizmatlar. Xususiy kapital samaradorligini oshirish</p>
<p>6-mavzu. G'oyalar iqtisodiyoti</p> <p>Iqtisodiy o'sishning kapitalga yo'naltirilgan nazariyalari. Jismoniy va texnologik kapital. Ushbu model orqali ayrim davlatlarning boyligi va ayrim davlatlarning qashshoqligini ifodalash. Turli texnologiyalarning rivojlanishi iqtisodiyotga bevosita va bilvosita ta'siri</p>	<p>7-mavzu. O'sish dvigateli.</p> <p>Iqtisodiy o'sishning aniq texnologik modeli va g'oyalari. Nega ilg'or mamlakatlardagi texnologiyalar boshqa bir davlatlarga nisbatan 2-3 yilga ilgari ketgan? Texnologik rivojlanishga nimalar sabab bo'lgan? Nega o'sish sur'ati 1% o'rniga 2%ni yoki 10%ni tashkil etadi?</p>
<p>8-mavzu. To'liq bir tarmoqli neoklassik o'sish modeli.</p> <p>20 as boshlarida boy davlatlarning qashshoq davlatlarga nisbatan rivojlanganligi. 1870-1990 yillardagi davlatlar iqtisodiyoti va ularda neoklassik modellarning rivojlanganlik darajasiga hamda iqtisodiy o'sishga ta'siri.</p>	<p>9-mavzu. O'sish va rivojlanishning sodda modeli.</p> <p>Rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlar o'rtasidagi iqtisodiy o'sish. Romer va Shempeter modellari. Mikroiqitodiy asosga ko'ra davlatlarda texnologik rivojlanishning sabablari. O'sish dvigateli. Bir yo'nalishdagi texnologiyalarning turli davlatlarda turli samaradorlikka egaligi.</p>
<p>10-mavzu. Ikki tarmoqli va ikki turdagi iqtisodiyot.</p> <p>An'anaviy tarmoqda uy xo'jaligi va yer resurslari. Fabrika yoki bir zavod, maxsulotlarini ishlab chiqarish. Ikki tarmoqli iqtisodiyotda uy xo'jaligi va rivojlangan ishlab chiqarish tarmog'i.</p>	<p>11-mavzu. Tugallangan ikki turdagi iqtisodiyot.</p> <p>Jismoniy va inson kapitalini o'z ichiga olgan ikki model. Modellarning iqtisodiy o'sishga ta'sir etuvchi asosiy xususiyatlari. Ikki modeldagi barcha ko'rsatkichlarni 1 modelda umumlashtirish. Uy xo'jaligi va ishlab chiqarish tarmoqlari misolida.</p>
<p>12-mavzu. Ijtimoiy infratuzilma va uzoq muddatli iqtisodiy ko'rsatkichlar</p> <p>Davlatlar o'rtasidagi iqtisodiy o'sishlari. Davlatlar investitsiyaga va yangi texnologiyalarni o'rganishga ko'proq mablag' va inson kapitalini sarflash yo'llari. Tabiiy boyliklarning mavjudligi va iqlimi. Maks Veber g'oyalari.</p>	

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar
ECOINN6	2024-2025	6	6
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Haftadagi dars soatlari	6
Majburiy fan	O'zbek	6	6
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	90	90	180
2.	<p>I. FANNING MAZMUNI</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda iqtisodiy o'sish fani bo'yicha iqtisodiy terminlar, tushunchalar va nazariyalarni bilish va tushunish, asosiy iqtisodiy raqamlardan foydalanish va iqtisodiy ma'lumotlarni sharhlash, iqtisodiy tahlil vositalaridan foydalanish, iqtisodiy g'oyalarni yozma ravishda mantiqiy va aniq ifoda etish, iqtisodiy o'sish tushunchalarni mavjud iqtisodiy tadqiqotlarda qo'llash bo'yicha yo'nalish ixtisosligiga mos bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - iqtisodiy o'sish tushunchalari va ularning mohiyati, milliy iqtisodiyotning amal qilishi va rivojlanishi qonuniyatlarini, makroiqtisodiy darajadagi vaziyatlarini, iqtisodiy jarayonlarning amal qilish xususiyatlarini, tasir etadigan omillar haqida bilimga ega bo'ladi iqtisodiy o'sish hodisa va jarayonlarni tahlil qilish, tartibga solish va sharhlash, iqtisodiy hodisa va jarayonlardan munosabatlarini va aloqalarni aniqlash uchun foydalanish haqida tasavvur va bilimga ega bo'lish, iqtisodiy ma'lumotlarni yozma, raqamli, diagramma va grafik tahlillarda qo'llash, iqtisodiy o'sish muammolar va vaziyatlarini tahlil qilish, aloqalarni aniqlash va rivojlantirishning tabiiy-tarixiy, hududiy va ijtimoiy-iqtisodiy omillarini o'ziga xos xususiyatlarini o'rgatishdan iborat.</p> <p>II. ASOSIY NAZARIY QISM (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Iqtisodiy o'sish kursining mazmuni va vazifasi.</p> <p>Iqtisodiy o'sish tushunchasi. Iqtisodiy o'sish va rivojlanish. Iqtisodiy tushunchalar va ularning mazmuni. Iqtisodiy yondashuvlar.</p> <p>2-mavzu. Solou modeli.</p> <p>Robert Solovning iqtisodiy o'sish nazariyasi. Solov modeli yaratilishi va Nobel mukofoti. Solov modelining asoslari. Solov modeli formulasi</p> <p>3-mavzu. Tutash-avlodlar iqtisodiy o'sish modeli.</p> <p>Firmalar, ishlab chiqarish jarayoni, mahsulotlar va kapitalga bo'lgan talab. Kapital turlari. Uy xo'jaliklari. Uy xo'jaligida jamg'armalar va ularning kapital oqimiga ta'siri</p> <p>4-mavzu. O'sishning neoklassik modellari empirik qo'llanishi.</p> <p>Solov modelidan foydalanishning bir necha ko'rinishlari. Neoklassik o'sish modellari. Solov modelida kengaytirish tushunchasi va uning inson kapitali bilan</p>		

13-mavzu. Aholi va mustahkam iqtisodiy o'sishning manbalari

Texnologiyalarning rivojlanish tezligi va aholi jon boshiga to'g'ri keluvchi daromad. Iqtisodiyotga tadbiq etilishi mumkin bo'lgan iqtisodiy g'oyalari soni. Aholi o'sishi hisobiga ularning hayot sifati oshishi. Tomas Malbtus fikri. Genri Djoji g'oyalari.

14-mavzu. Endogen o'sishning alternativ nazariyasi

Ushbu mavzuda endogen o'sishning alternativ nazariyalari. Iqtisodiy g'oyalar tarixida tabiiy resurslar mavjudligi. Modellar orqali iqtisodiy o'sish va rivojlanishning umumiy nazariyalari.

III. AMALIY MASHG'ULOTLAR BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Iqtisodiy o'sish kursining mazmuni va vazifasi.
2. Solou modeli.
3. Tutash-avlodlar iqtisodiy o'sish modeli.
4. O'sishning neoklassik modellarini empirik qo'llanishi.
5. Fiskal siyosat.
6. G'oyalar iqtisodiyoti
7. O'sish dvigateli
8. To'liq bir tarmoqli neoklassik o'sish modeli.
9. O'sish va rivojlanishning sodda modeli.
10. Ikki tarmoqli va ikki turdagi iqtisodiyot
11. Tugallangan ikki turdagi iqtisodiyot.
12. Ijtimoiy infratuzilma va uzoq muddatli iqtisodiy ko'rsatkichlar
13. Aholi va mustahkam iqtisodiy o'sishning manbalari
14. Endogen o'sishning alternativ nazariyasi

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Talaba mustaqil ishining asosiy maqsadi – o'qituvchining rahbarligi va nazoratida muayyan o'quv ishlarini mustaqil ravishda bajarish uchun bilim va ko'nikmalarni shakllantirish va rivojlantirish.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Kirish: iqtisodiy o'sish.
2. Solov modeli.
3. Tutash-avlodlar iqtisodiy o'sish modeli.
4. O'sishning neoklassik modellarini empirik qo'llanishi.

<p>5. Fiskal siyosat.</p> <p>6. G'oyalar iqtisodiyoti.</p> <p>7. O'sish dvigateli.</p> <p>8. To'liq bir tarmoqli neoklassik o'sish modeli.</p> <p>9. O'sish va rivojlanishning sodda modeli.</p> <p>10. Ikki tarmoqli va ikki turdagi iqtisodiyot.</p> <p>11. Tugallangan ikki turdagi iqtisodiyot.</p> <p>12. Ijtimoiy infratuzilma va uzoq muddatli iqtisodiy ko'rsatkichlar.</p> <p>13. Aholi va mustahkam iqtisodiy o'sishning manbalari.</p> <p>14. Endogen o'sishning alternativ nazariyasi.</p> <p>15. Urbanizatsiya.</p> <p>16. Tabiiy resurslar va iqtisodiy o'sish.</p> <p>17. Iqtisodiy o'sishni tushunish</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan taqdimotlar tayyorlash va uni himoya qilish tavsiya etiladi.</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p>	<p>3.</p> <p>V. FAN O'QITILISHNING NATIJALARI (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <p>“Iqtisodiy o'sish” o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida bakalavr:</p> <p>Iqtisodiy o'sish fanining predmeti, maqsadi va vazifalari; Fanning asosiy tushunchalari va ularning mohiyati; Kirish: iqtisodiy o'sish; Solov modeli; Tutash-avlodlar iqtisodiy o'sish modeli; O'sishning neoklassik modellarini empirik qo'llanishi; Fiskal siyosat; G'oyalar iqtisodiyoti; O'sish dvigateli; To'liq bir tarmoqli neoklassik o'sish modeli; O'sish va rivojlanishning sodda modeli; Ikki tarmoqli va ikki turdagi iqtisodiyot; Tugallangan ikki turdagi iqtisodiyot; Ijtimoiy infratuzilma va uzoq muddatli iqtisodiy ko'rsatkichlar; Aholi va mustahkam iqtisodiy o'sishning manbalari; Endogen o'sishning alternativ nazariyasi; Urbanizatsiya; Tabiiy resurslar va iqtisodiy o'sish; Iqtisodiy o'sishni tushunishni biladi va ulardan foydalana oladi;</p> <p>Iqtisodiy o'sish fani bo'yicha iqtisodiy terminlar, tushunchalar va nazariyalarni bilish va tushunish, asosiy iqtisodiy raqamlardan foydalanish va iqtisodiy ma'lumotlarni sharhlash, iqtisodiy tahlil vositalaridan foydalanish, iqtisodiy g'oyalarni yozma ravishda mantiqiy va aniq ifoda etish, iqtisodiy o'sish tushunchalarni mavjud iqtisodiy tadqiqotlarda qo'llash bo'yicha yo'nalish ixtisosligiga mos bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdan iborat. Iqtisodiy o'sish tushunchalari va ularning mohiyati, milliy iqtisodiyotning amal qilishi va rivojlanishi qonuniyatlarini, makroiqtisodiy darajadagi vaziyatlarini, iqtisodiy jarayonlarning amal qilish xususiyatlarini, tasir etadigan omillar haqida bilimga ega bo'ladi iqtisodiy o'sish hodisa va jarayonlarni tahlil qilish, tartibga solish va sharhlash, iqtisodiy hodisa va jarayonlardan munosabatlarni va aloqalarni aniqlash uchun foydalanish haqida tasavvur va bilimga ega bo'lish, iqtisodiy ma'lumotlarni yozma, raqamli, diagramma va grafik tahlillarda qo'llash, iqtisodiy o'sish muammolar va vaziyatlarini tahlil qilish, aloqalarni aniqlash va rivojlantirishning</p>
--	---

<p>tabiiy-tarixiy, hududiy va ijtimoiy-iqtisodiy omillarini o'ziga xos xususiyatlarini o'rgatish va ulardan oqilona foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lad</p>	<p>4. VI. TA'LIM TEXNOLOGIYALARI VA METODLARI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish; • esse, tezis va maqolalar yozish; • vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish; • jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim; • muhokamalarda ishtirok etish; • kichik guruhlarda ishlash; • loyiha ishi bajarish; • mustaqil ishlarni bajarish; • taqdimot tayyorlash; • turli darajadagi testlarni yechish.
<p>5. VII. KREDITLARNI OLISH UCHUN TALABLAR:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishni topshirishi zarur.</p>	<p>ASOSIY ADABIYOTLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. N. Gregory Mankiw. Essentials of Economics. 8th Edition. Cengage Learning; 8. edition (January 1, 2017). ISBN-13: 978-1337091992 (Ushbu adabiyotlar ARMda PDF variant bor) 2. Economics (Irwin Economics). Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. — 21th edition. 2018. 3. B.D. Xajiyev, K.K. Mambetjanov. Ekonomicheskaya teoriya. Uchebnik. - T.: «IQTISODIYOT», 2019. - 552. str. 4. Vaxabov A.V. Milliy iqtisodiyotda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash va tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirish muammolari. Darslik. 2020 yil 22 - fevral. 5. Ergashev R.X., Xalikov S.D., Toshbayev A.J. Innovasion iqtisodiyot-(darslik), - T.: «Iqtisod-Moliya» 2019, 400 b. 6. Ergashev R.X. va boshqalar Iqtisodiyotni innovasion rivojlantirish istiqbollari-(monografiya), - T.: «Iqtisod-Moliya» 2019, 240 b. 7. Ergashev R.X., Tursunov I.E., Ravshanov A.D. Qurbonov A.B. Innovasion iqtisodiyot. Darslik, T.: «Voris-nashriyot», 2020, 448 b. 8. Gulomov S.S., Ergashev R.X., Xamrayeva S.N. Raqamli iqtisodiyot, O'quv qo'llanma, T.: «Voris-nashriyot», 2020, 595 b 9. Ergashev R.X., Xamrayeva S.N. Iqtisodiy o'sish Darslik, Q.: «INTELLEKT-nashriyot», 2021, 245 b. <p>QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmonning mazmun va mohiyati 2. 2017- 2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Xarakatlar strategiyasi. 3. Statisticheskii yejegodnik regionov Uzbekistana. 2016. - T.: Goskomstat Uzbekistana. 2017. - 130 str.
<p>6.</p>	

<p>4. Kazantseva A.K., Rubvaltera D.A. Gosudarstvenno - chastnoe partnerstvo v nauchno-innovatsionnoy sfere. - M.: 2009. - 330 str.</p> <p>5. Maxmudov E.X. Korxonalar iqtisodiyoti. O'quv qo'llanma. - T.: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti, 2005. - 170 bet.</p> <p>6. Milnera B.Z.. Innovatsionnoe razvitiye: ekonomika, intellektualnaya resursy, upravleniye znaniyami. Uchebnik. - M.: 2010. - 624 str.</p> <p>7. Sharp U., Aleksander G., Beyli Dj. Investitsii: Per. s angl. - M. INFRA-M, 2007. 1028 str.</p> <p>8. Mirziyoyev Sh.M. tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollari haqida ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nuqtai nazar. //Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11.</p> <p>9. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. - T., 22.12.2017.</p> <p>10. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. 2020 yil 24 yanvar</p> <p style="text-align: center;">AXBOROT MANBALARI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.ziynet.uz 2. http://www.economics.ru 3. http://www.ser/uz 4. http://www.uz.uz 5. http://www.ifmr.uz 6. http://www.Lex.uz 	<p>7</p> <p>Fanning o'quv dasturi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot institutida ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.</p>
<p>8</p> <p>Fan / Modul uchun mas'ullar</p> <p>SH.SH.Fayziyeva - "Innovatsion iqtisodiyot" kafedrasini professor v.b., iqtisod fanlari nomzodi</p> <p>M.X.Dustova - "Innovatsion iqtisodiyot" kafedrasini katta o'qituvchisi</p>	
<p>9</p> <p>Taqritzchilar:</p> <p>S.N.Xamrayeva - QarMII "Innovatsion iqtisodiyot" kafedrasini mudiri, professor, iqtisodiyot fanlari doktori.</p> <p>X.S.Muxitdinov - QarMII "Biznes va innovatsion menajment" kafedrasini professori, iqtisod fanlari doktori.</p>	